

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
sediul Rîșcani

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
office Rîșcani

Chișinău, str. Kiev, 3 Republica Moldova
MD-2078, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Chisinau, Kiev 3, street, Republic of Moldova
MD-2078, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău str. A. Lăpușeanu, 28

Prin prezenta, Judecătoria Chișinău /sediul Rîșcani/, Vă expediază sesizarea depusă de către terțul Direcția generală asistență socială și sănătate a Consiliului mun. Chișinău cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ depusă de avocatul Țurcan Vitalie în interesele reclamantei Bucearschi Tatiana împotriva Primarului General al mun. Chișinău, privind anularea dispoziției nr. 531-dc din 11.06.2021 cu privire la destituirea din funcție, restabilirea la locul de muncă, achitarea salariului restant, a prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, conform încheierii din 22.11.2022.

- Anexă: 1) copia încheierii din 22.11.2022 pe 4 file;
2) copia cererii de chemare în judecată pe 21 file;
3) sesizarea pe 10 file.

Judecătorul
Judecătoriei Chișinău /sediul Rîșcani/

CAZACU Grigorii

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate**A.2. Persoană juridică****1. Denumire și sediu**

**DIRECȚIA GENERALĂ ASISTENȚĂ MEDICALĂ ȘI SOCIALĂ
A CONSILIULUI MUNICIPAL CHIȘINĂU**

MD-2001, strada București nr. 35, municipiul Chișinău

2. Numărul și data înregistrării

Număr de identificare de stat (IDNO): 1007601010541

3. Numele administratorului

Boris GÎLCA

5. Reprezentant

Nicu Stavinschi

6. Adresa reprezentantului (va fi anonimată)**7. Telefonul și e-mail-ul reprezentantului (vor fi anonimizate)**

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

În procedura Judecătorei Chișinău sediul Râșcani se află pe rol spre examinare cauza de contencios administrativ nr. 2-21112253-12-3-27072021 (număr atribuit manual nr. 3-2078/2021), la cererea de chemare în judecată înaintată de Bucearschi Tatiana Gheorghe către Primarul General al municipiului Chișinău, persoană terță Direcția Generală Asistență Medicală și Socială a Consiliului municipal Chișinău (prescurtat – DGAMS), la cererea de chemare în judecată înaintată de Bucearschi Tatiana Gheorghe către Primarul General al municipiului Chișinău, persoană terță Direcția Generală Asistență Medicală și Socială a Consiliului municipal Chișinău (prescurtat – DGAMS), persoană terță Bulmaga Mihail, persoană terță Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, cu privire la anularea actului administrativ de destituire din funcție publică, restabilirea la locul de muncă, încasarea prejudiciului material sub forma de drepturi salariale și repararea prejudiciului moral.

În motivarea pretențiilor înaintate, reclamanta Bucearschi Tatiana Gheorghe invocă inclusiv prevederile articolului 59 alineat (2) și alineat (3) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 230–232, art. 840), cu modificările ulterioare, care reglementează aplicarea sancțiunilor disciplinare funcționarilor publici, și, potrivit cărora:

(2) Sancțiunile disciplinare se aplică în termen de cel mult 6 luni de la data săvârșirii abaterii, cu excepția sancțiunii disciplinare în cazul emiterii de către Curtea de Conturi a opiniei contrare sau în cazul imposibilității exprimării opiniei asupra situației financiare a autorității/instituției bugetare și cu excepția sancțiunii disciplinare pentru încălcarea legislației cu privire la declararea averii și intereselor personale, la soluționarea conflictelor de interese și la regimul juridic al incompatibilităților și restricțiilor, care se aplică în termen de cel mult 6 luni de la data rămânerii definitive a actului prin care se constată săvârșirea abaterii disciplinare.

(3) Sancțiunea disciplinară, cu excepția celei specificate la art. 58 lit. a), nu poate fi aplicată decât după cercetarea prealabilă a faptei imputate și după audierea echitabilă a funcționarului public de către comisia de disciplină, în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii.

Cu referire la Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea Articolului 135 alineat (1) litera b) din Constituția Republicii Moldova subliniem faptul că Înalță Curte Constituțională a reținut că, în eventualitatea refuzului excepției de neconstituționalitate și a rezolvării litigiului fără soluționarea prealabilă acesteia de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobîndi prerogative improprii instanței judecătorești. Din aceste rațiuni, Înalță Curte Constituțională a decis că **judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea următoarelor condiții (§ 82):**

- *obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la Art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția Republicii Moldova;*

- *excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;*

- *prevederile contestate au fost aplicate sau urmează să fie aplicate la soluționarea cauzei;*

- *nu există o hotărâre anterioară a Curții având drept obiect prevederile contestate;*

În conformitate cu prevederile articolului 195 Cod Administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În conformitate cu prevederile Articolului 12¹ alineat (2) Cod de Procedură Civilă nr. 225/2003, care stipulează Ridicarea excepției de neconstituționalitate.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

În acest sens, Înalta Curte Constituțională a Republicii Moldova a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie **competența exclusivă a Curții Constituționale**. Din aceste considerente, **judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale**, decât doar în condițiile menționate mai sus. Prin urmare, **orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale**.

C. Obiectul sesizării¹

1. **Controlul constituționalității** prevederilor art. 59 alin. (2) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;
2. **Controlul constituționalității** a sintagmei „în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii” din articolul 59 alineat (3) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;
3. **Declararea neconstituționalității** a prevederilor art. 59 alin. (2) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;

¹ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale ratione materiae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

4. **Declararea neconstituționalității** a sintagmei „în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii” din articolul 59 alineat (3) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție²

1. CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA

*(adoptată la data de 29 iulie 1994,
republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 78, art. 140)*

Articolul 1. Statul Republica Moldova

.....

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4. Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 6. Separația și colaborarea puterilor

În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.

Articolul 7. Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8. Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținînd dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

² În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

Articolul 15. Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 16. Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 43. Dreptul la muncă și la protecția muncii

(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

Articolul 54. Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20–24.

.....

Articolul 55. Exercițarea drepturilor și a libertăților

Orice persoană își exercită drepturile și libertățile constituționale cu bunăcredință, fără să încalce drepturile și libertățile altora.

Articolul 72. Categoriile de legi

.....

(3) Prin lege organică se reglementează:

.....

j) regimul general privind raporturile de muncă, sindicatele și protecția socială;

.....

r) alte domenii pentru care Parlamentul consideră necesară adoptarea de legi organice.

Articolul 109. Principiile de bază ale administrării publice locale

(1) Administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit.

(2) Autonomia privește atât organizarea și funcționarea administrației publice locale, cât și gestiunea colectivităților pe care le reprezintă.

2. Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017

(adoptată la data de 22 decembrie 2017,

publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 7–17, art. 34)

Articolul 5. Clasificarea normelor juridice

(1) În funcție de caracterul lor, normele juridice se împart în generale, speciale și derogatorii.

(2) Normele juridice generale sînt aplicabile fie tuturor raporturilor sociale sau subiecților de drept, fie unor categorii de raporturi sau de subiecți, fără a-și pierde caracterul de generalitate.

(3) Normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

(4) Normele juridice derogatorii sînt diferite în raport cu reglementarea-cadru în materie și sînt aplicabile unei situații determinate. În caz de divergență între o normă generală sau specială și o normă derogatorie, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma derogatorie.

Articolul 8. Legea

(1) Legea este un act normativ adoptat de Parlament în temeiul normelor constituționale, conform procedurii stabilite de Constituția Republicii Moldova, de Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996, precum și de prezenta lege.

(2) Legile sînt de trei categorii – constituționale, organice și ordinare. În clauza de adoptare a legii se menționează categoria acesteia.

Articolul 10. Legea organică

(3) În conformitate cu prevederile art. 72 alin. (3) lit. p) din Constituție, prin lege organică:

.....

d) este reglementat statutul capitalei Republicii Moldova, orașul Chișinău;

.....

l) sînt stabilite funcțiile publice ai căror titulari nu pot face parte din partide politice;

.....

v) sînt reglementate alte domenii pentru care Parlamentul consideră necesară adoptarea de legi organice, conform art. 72 alin. (3) lit. r) din Constituție.

E. Argumentarea pretinsei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție³

Prin prevederile supuse controlului constituționalității ale articolului 59 alineat (2) și alin. (3) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 230–232, art. 840), cu modificările ulterioare, este reglementată modalitatea și aplicarea sancțiunilor disciplinare funcționarilor publici, și, potrivit căroră:

(2) Sancțiunile disciplinare se aplică în termen de cel mult 6 luni de la data săvîrșirii abaterii, cu excepția sancțiunii disciplinare în cazul emiterii de către Curtea de Conturi a opiniei contrare sau în cazul imposibilității exprimării opiniei asupra situației financiare a autorității/instituției bugetare și cu excepția sancțiunii disciplinare pentru încălcarea legislației cu privire la declararea averii și intereselor personale, la soluționarea conflictelor de interese și la regimul juridic al incompatibilităților și restricțiilor, care se aplică în termen de cel mult 6 luni de la data rămînerii definitive a actului prin care se constată săvîrșirea abaterii disciplinare.

(3) Sancțiunea disciplinară, cu excepția celei specificate la art. 58 lit. a), nu poate fi aplicată decît după cercetarea prealabilă a faptei imputate și după audierea echitabilă a funcționarului public de către comisia de disciplină, în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii.

Direcția Generală Asistență Medicală și Socială a Consiliului municipal Chișinău consideră prevederile legale ce urmează să fie supuse controlului de constituționalitate, drept dispoziții **neconstituționale** dat fiind că prevederile prenotate sunt **în contradicție** cu normele constituționale fundamentale ale Articolului 4 alin. (1) și alin. (2), 6, 7, 8 alin. (1) și alin. (2), art. 15, art. 16, art. 43 alin. (1), art. 54, art. 55, art. 72 alin. (1) lit. j) și lit. r) din Constituția Republicii Moldova nr. 1/1994.

Autorul sesizării consideră că dispozițiile criticate sunt imprevizibile și vin în contradicție articolelor 1 alin. (3) [*preeminența dreptului*], 15 [*universalitatea*], 23 [*calitatea legii*] și 54 [*restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] din Constituție.

La adoptarea unui act normativ sau a unei norme legale urmează a fi respectat cu strictețe principiul securității raporturilor juridice, ce determinat și asigurat de

³ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

corespunderea lui celor 3 (trei) criterii de calitate a normei juridice: accesibilitate, previzibilitate și claritate.

În acest sens, considerăm că normele articolului 59 alineat (2) și sintagma „în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii” din textul alineatului (3) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public a cărei constituționalitate se solicită a fi verificată, opinăm că nu corespunde criteriilor de previzibilitate și claritate.

Ori, în acest sens, se contată existența a două termene generale diferite în care poate fi aplicată o sancțiune unui funcționar public.

În primul caz, există termenul de „6 luni de la data săvârșirii abaterii” prevăzut prin prevederile alineatului (2) din articolul 59 al Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

În al doilea caz, este stipulat termenul de „cel mult o lună de la data constatării abaterii” din textul alineatului (3) al articolului 59 prenotat.

Considerăm respectiva situație juridică drept încălcări grave a regimului constituțional și legal, conferind normelor un caracter discreționar și permite aplicarea sa arbitrară și abuzivă, de natură să afecteze și să restricționeze exercitarea unuia din drepturile constituționale fundamentale – dreptul la muncă stabilit prin art. 43 din Constituția Republicii Moldova.

Având în vedere această situația juridică duplicitară, înțelegem cert că normele juridice care reglementează termenii de aplicare a sancțiunilor disciplinare funcționarilor publici nu răspund criteriilor de calitate impuse normelor juridice, și anume — previzibilitate și claritate. O normă care nu răspunde acestor criterii este de natură să genereze încălcarea drepturilor și libertăților persoanei, fapt prin care contravine mai multor prevederi constituționale concomitent, și anume art. 1 alin. (3), art. 15 și 23 din Constituția Republicii Moldova.

Constituția Republicii Moldova a impus implementarea unor mecanisme care să asigure transpunerea în realitate a valorilor pe care le promovează. Eficiența acestor mecanisme poate fi apreciată nu numai din punct de vedere al Legii Supreme, ci și din perspective legilor. Din aceste considerente, de felul cum sunt abordate problemele în situații concrete depinde eficiența mecanismelor. Propriu-zis, fiecare drept, fiecare libertate consfințită constituțional obligă statul să adopte legi care ar prevedea mecanismele ce ar permite transpunerea în viață a reglementărilor constituționale. În lipsa unor mecanisme electivă, aceste drepturi și libertăți rămân să fie doar declarative.

În acest sens, trebuie invocată și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Înalta Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit două cerințe principiale față de legi. În primul rând, legea trebuie să fie accesibilă. În al doilea rând, aceasta poate fi considerată „lege” doar dacă este formulată cu o precizie suficientă, care permite cetățeanului sa-și controleze comportamentul: el trebuie să poată prevedea în cazurile când este necesar și cu ajutorul cuvenit, într-un grad rezonabil, în circumstanțe specifice, consecințele care pot surveni în urma acțiunii (The Sunday Times v. the United Kingdom (nr. 1), 1979, §49; Maestri v. Italia din 2004 etc.).

Ori, normele analizate ale alin. (2) art. 59 și sintagma „în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii” din articolul 59 alineat (3) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nu corespund criteriilor de previzibilitate și claritate, și considerăm că, **prin consecință urmează să fie declarate neconstituționale de Înalta Curte Constituțională a Republicii Moldova.**

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁴

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: **municipiul Chișinău**

Data: **08 noiembrie 2022**

Nicu Stavinschi,
șef interimar Direcția Juridică
al Direcției Generale Asistență Medicală și Socială
a Consiliului municipal Chișinău

Semnătura _____

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

Dosarul nr.3-2078/2021
2-21112253-12-3-27072021-1

ÎNCHEIERE

22 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)

În componența:

Președintele ședinței,
Judecătorul
grefier

Cazacu Grigorii
Cibotari Cristina

examinând în ședință publică cererea terțului Direcția generală asistență socială și sănătate a Consiliului mun. Chișinău cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ intentată de avocatul Țurcan Vitalie în interesele reclamantei Bucearschi Tatiana împotriva Primarului General al mun. Chișinău, terți Direcția generală asistență socială și sănătate a Consiliului mun. Chișinău, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității precum și Bulmaga Mihail privind anularea dispoziției nr.531-de din 11.06.2021 cu privire la destituirea din funcție, restabilirea la locul de muncă, achitarea salariului restant, a prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

Avocatul Țurcan Vitalie în interesele reclamantei Bucearschi Tatiana a înaintat acțiunea menționată.

Pe parcursul examinării pricinii, terțul Direcția generală asistență socială și sănătate a Consiliului mun. Chișinău a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În motivarea cererii a indicat că în procesul examinării cauzei s-a constatat că în motivarea pretențiilor înaintate, reclamanta Bucearschi Tatiana Gheorghe invocă inclusiv prevederile articolului 59 alineat (2) și alineat (3) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 230-232, art. 840), cu modificările ulterioare, care reglementează aplicarea sancțiunilor disciplinare funcționarilor publici, pe care Direcția Generală Asistență Medicală și Socială a Consiliului municipal Chișinău consideră că sunt în contradicție cu Articolele 1 alin. (3), 4 alin. (1) și alin. (2), 7, 8 alin. (1) și alin. (2), 6, 7, 8 alin. (1) și alin. (2), art. 15, art. 16, art. 43 alin. (1), art. 54, art. 55, art. 72 alin. (1) lit. j) și lit. r) din Constituția Republicii Moldova, astfel din considerentul faptului că controlul constituționalității actului legislativ aplicat este de competența Curții Constituționale a Republicii Moldova, Direcția Generală Asistență Medicală și Socială a Consiliului municipal Chișinău formulează prezenta cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate, care obligă instanța judecătorească formuleze prin încheiere judecătorească o sesizare a Curții Constituționale.

Susține că, cu referire la Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 privind interpretarea Articolului 135 alineat (1) litera b) din Constituția Republicii Moldova subliniază faptul că înaltă Curte Constituțională a reținut că, în eventualitatea refuzului excepției de neconstituționalitate și a rezolvării litigiului fără soluționarea prealabilă acesteia de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative impropriei instanței judecătorești. Din aceste rațiuni, înaltă Curte a decis că

judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea următoarelor condiții (§ 82):

- obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la Art. 135 alin. (1) lit. bj din Constituția Republicii Moldova;
- excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sat indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- prevederile contestate au fost aplicate sau urmează să fie aplicate la soluționarea cauzei;

- nu există o hotărâre anterioară a Curții având drept obiect prevederile contestate.

Invocă că în conformitate cu prevederile articolului 195 Cod Administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederii Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

Menționează că în conformitate cu prevederile Articolului 121 alin.(2) Cod de Procedură Civilă, la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Din motivele expuse în Formularul de sesizare a înaltei Curți Constituționale a Republicii Moldova, Direcția generală asistență socială și sănătate a Consiliului mun. Chișinău consideră că înalta Curtea urmează să fie sesizată privind următoarele capete de cerere și anume:

1. Controlul constituționalității prevederilor art. 59 alin. (2) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;
2. Controlul constituționalității a sintagmei „în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii” din articolul 59 alineat (3) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;
3. Declararea neconstituționalității a prevederilor art. 59 alin. (2) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public;
4. Declararea neconstituționalității a sintagmei „în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii” din articolul 59 alineat (3) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Menționează terțul că în acest sens, înalta Curte Constituțională a Republicii Moldova a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, iar din aceste considerente, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate mai sus.

Prin urmare susține că, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.

În rezultat, solicită Direcția generală asistență socială și sănătate a Consiliului mun. Chișinău, sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind exercitarea

controlului constituționalității prevederilor art. 59 alin. (2) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, precum și controlul constituționalității a sintagmei „în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii” din articolul 59 alineat (3) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

În ședința de judecată reprezentantul terțului Direcția generală asistență socială și sănătate a Consiliului mun. Chișinău reiterând circumstanțele de fapt și de drept invocate a solicitat admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În ședința de judecată reprezentantul autorității publice pârte s-a expus în favoarea admiterii cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În ședința de judecată avocatul Țurcan Vitalie în interesele reclamantei Bucearschi Tatiana a solicitat respingerea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate din motivul neîntrunirii condițiilor necesare de formă și conținut.

Analizând argumentele ce vizează ridicarea excepției de neconstituționalitate și raportându-le, per ansamblu, la chestiunea abordată, instanța de judecată consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate cu sesizarea în acest sens a Curții Constituționale a Republicii Moldova din următoarele considerente.

În corespundere cu art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În acord cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Conform art. 230 din Codul administrativ, încheierile judecătorești care se motivează se emit în procedură scrisă. Dacă consideră necesar, instanța de judecată citează participanții la proces.

În conformitate cu art. 12¹ din Codul de procedură civilă, (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Instanța de judecată reține că terțul Direcția generală asistență socială și sănătate a Consiliului mun. Chișinău, pretinde neconstituționalitatea art. 59 alin. (2), precum și a sintagmei „în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii” din articolul 59 alineat (3) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 04.07.2008.

La fel, instanța de judecată atestă că cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate enunțată, întrunește exigențele legale și urmează a fi admisă or, obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, excepția este ridicată de către subiectul abilitat de lege cu acest drept, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale a Republicii Moldova având ca obiect prevederile contestate.

În lumina celor menționate supra și în conformitate cu art. 2, 195, 230 din Codul administrativ, art. 12¹, 269-270 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată,

d i s p u n e:

Se admite cererea terțului Direcția generală asistență socială și sănătate a Consiliului mun. Chișinău cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ intentată de avocatul Țurcan Vitalie în interesele reclamantei Bucearschi Tatiana împotriva Primarului General al mun. Chișinău, terți Direcția generală asistență socială și sănătate a Consiliului mun. Chișinău, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității precum și Bulmaga Mihail privind anularea dispoziției nr.531-de din 11.06.2021 cu privire la destituirea din funcție, restabilirea la locul de muncă, achitarea salariului restant, a prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova cu privire la realizarea controlului constituționalității neconstituționalitatea articolului 59 alin. (2), precum și a sintagmei „în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii” din articolul 59 alineat (3) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158-XVI din 04.07.2008.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere, sesizarea terțului Direcția generală asistență socială și sănătate a Consiliului mun. Chișinău, copia acțiunii de contencios administrativ.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, se amână pledoariile.

Încheierea nu este susceptibilă de atac.

Președintele ședinței
Judecătorul

Cazacu Grigorii